

Mark

Nganpayi Jun pulukkujirnujuwal

² Wali jarluwarlany parla Kuttu marni nganpayiwu Yajayawu, lanila wangki nyanarti kurrumparla Yajayarlu, Ngarpungu parla yinya. Nganpayi nyanarti parla puraput ngunangani Ngarpuwu. Julalany parlipa nganpayi Ngarpukura puraput, yangka Ngarpungu parla wangki yungany piyirnarntiwarlanyku jularnupurru. Kujarti pa kurrumparla lani Yajayarlu Ngarpukura wangki. Ngarpungu marni, “Pinakarrilu. Ngajungu marna julawu wangki Ngarpungu. Yipawu marna nganpayi ngajukura wangkijarti. Kajalurni marnangurla yipawu nyuntunga ngajukurla walakurla pikakujirrupurru. Jakurppungku mangu kajalurni warntarri. ³ Nganpayirlu nyanawurlu yiparnujangkarlu pa jularnanku pawukarrarlu pintirningurni. Jularnanku manyanangu, ‘Jakurppungkalurla warntarri parla Ngarpuwu purlkawu. Jirrkirilkujilurla nyanarti warntarri.’” Kujarti parla jarlu marni Ngarpungu Yajayawu lanupurru.

⁴ Nyanartijangka wangkijangkarla pikakujirnujangkarla yangkarti nganpayi Junpala pirriyani. Nganpayi Jun parlipa julalany pulukkujirnujuwal. Wali pintirningurni manyanangu pawukarrarlu jularnani, “Kurnakwantilu Ngarpukurlurra,

pulukkujirnankula marnannya ngapanga kurnakwantinyujangkawarnti. Ngarpungu manyirrangurla wajapungku yakurr nyur-rawarntikurajangka. Kayan nganyirrangurla yutukarra yakurryakurr nyanarti Ngarpungu. Wajapungku manyirrangurla.”

⁵ Wali nyanartijangka piyirnwarnti ngur-rawarntijangka palu pirriyani pajajinyangu. Junkarti palunyanta yanani pinakarrinyupurru. Paja piyirn palu yanani mayarujangkawarnti Jurujulumjangkawarnti. Mayaruwarntiwarlany-angka Jutiyakarrajiiwarnti mapirrirni palu war-ryanani. Nyanartijangka pulukkujirnani manya ngapanga martuwarrarla yininga Jutunta. Nyan-tuwarntirlu piyirnwarntirlu palunyanu tampirni jularnani yakurr nyantuwarntikura.

⁶ Wali parlanyanu Juntu kangani karrkinta kuluwuj yangka raljangka parlanyanu ngartak-pani kamulkurajangka. Nyantungumipa pa kujarti kangani, kanarlanywarntirlu palu ka-narlanyparni kangani. Yarntarni pa ngantinga kangani manawarlany jarrijajangka pilkujiliny. Nyantukura miyi pa karlaka. Kuyi pa ngarnani jarrijurnwarntimipa.

⁷ Jularnani manyanangu Juntu. Marnanila manyanangu, “Wartangurni pajarla yanana nganpayi. Nyantu pa tanyjijinyangu mayapari, ngaju marna wartangurnijangkarni. Nyantu pa purlka kajalkajal, ngaju marna wartan-gurnijangkarni.” ⁸ Yarntarni manyanangu mar-nani Juntu, “Pulukkujilany marnanya nyur-rawarnti ngapanga. Kanarlany wartangurni

pirriyanku, nyantungu manya pulukkujiwu Pirlurra Ngarpukurajangkarla ngapajilinyja.”

Jesus ngapanga pulukkujirni Juntu

⁹ Nyanartijangka Jesus yani Najuritjangka Kalalijangka. Pirriyani manyanta Junta. Wali Jesus pulukkujirnila Juntu ngapanga martuwararla Jutunta. ¹⁰ Jesus ngapanga pulukkujirni. Jamurn turtapinya, nyanartijangka nyanyala kankarral ngapangurni yalkiri langkirrlaparni. Kirlingirrijarryani kankarni yapin. Pirlurr Ngarpukurajangka pa nyanya kankarni jirikijiliny kiluwutujiliny. Kankarnimarrangu manyanta kanimparraljarrynya Pirlurr Ngarpukurajangka Jesusja, takurryanila manyanta. ¹¹ Pinakarrynya pa Jesusju lin Kutkura marnujangka kankarnimarrangujanga. Marni parla Ngarpungu Jesusku, “Nyuntu pajin walaku ngajukurajinyangu. Wulyumalany marnangu. Muntanga marnanta martalany wulyu. Ngarrurta marnangu nguniny.”

Jesus pa kurlpungani pirlangu purlkangu

¹² Nyanartijangka partalurnila wurnakujirni Jesus Pirlurru Ngarpukurajangkarlu pintirnikarti kanya.

¹³ Nyanartijangka Jesus ngunangani pintirni jintanga piyirngajirtarla. Nyanayirla pa ngunangani yakarn layijaa ngurrawarnti paja. Ngurrawarnti 40 pa ngunangani. Jesus pa kurlpungani pirlangu purlkangu. Ngarpungurni pa tikirrkujirla. Jarti kurlpinya. Wali piyirnwarlany ngajirta palu ngunarla. Kuyiwarntirlamipa

manyanangurla ngunangani Jesus, kuyiwarnti yangka rayinjiwarnti. Yarnta ngampurrikanani palu Jesus yinjilwarntirlumipa, ngajirta piyirntu.

Nganpayiwarnti Jayimin Yanturu Jayimji Jun

¹⁴ Nyanartijangka nganpayirlu purlkangu pa tartpartarni yangkarti Jun pulukkujirnujuwal. Yutukanila Jun jayilla.

Wali nyanartijangkala Jesus yani Kalalikarti wangkijarti. Wangki wulyu Ngarpukura manyanangu jularnani Jesusju nyapartukarra Ngarpu parlipangu kajalkajal nguniny. ¹⁵ Kujarti manyanangu marnani Jesusju, “Jalarra pa kutajarrinya Ngarpupurru majajarrinyupurru, jalarrarni pa Ngarpu kajalkajaljarriwu. Kurnakwantilu yakurrjanga, mapunikarralula wangki wulyu.

¹⁶ Wali Jesus kurlangu yanani rirringkirla ngapangal purlkangal yiningal Kalalirlal. Parlipinyala pinya nganpayijarra nyanartikarrajijarra Jayiminjaa Yanturu, paparlangu pila. Tarapungani pilarla niting kapipurru warntar-nupurru, warrkam pilangu nyanarti ngunangani. Wali kapi pila purlkapurika warntarnani, yijila pilanya yungani pamarrpurru.

¹⁷ Wali Jesusju pilangu marni, “Pa. Waangkajapila ngaju. Nyurrajarral manpila takiparijarra kapi warntarnujuwaljarra. Pinayungku marnanypinya ngajungu piyirn warntarnupurru taki.” ¹⁸ Jamurn pilangu marni Jesusju, partalurnila pila wanyjanurlakani nyanartijarrakura niting, wurnala pila waanya Jesus.

¹⁹ Nyanartijangka yanungurla pinya nyanya Jesusju jirna kurrinywarlany nganpayijarra Jayimjijaa Jun. Martarnani pinya paparlangu purrkungu yiningu Jipitirlu ngarpungu nyan-tujarrakurarlu. Jesus manyanangurla pirriyani. Niting palu ngartakpanani wapirra-jawurlu, ngurtinga ngapakarrajirla palu kirrarnani. Purrkungu pinya martarnani walakujarra. ²⁰ Jesusjula pinya purpangkanya Jayimjijaa Jun. Wanyjanurlakani pilanya ngurtinga nyan-tujarrakura ngarpujaa kanarlanywarnti warrkamayinwarnti mapirrirni pilanya wanyjanurlakani. Yanila pilanyanta Jesusja.

Pirla manyanta jurramani Jesusju nganpayijangka

²¹ Kurlangu palu yani Jesusjaa Jayiminjaa Yanturujaa Jayimjijaa Jun, Kapaniyakarti palu yani. Jarritijarrinya manyanangurla. Jarriti palu kirrarnani Juwujwarnti warrkamngajirta. Wali mayarurla jujupurrurla pinayungani manya Jesusju. ²² Jesusju manyanangu marni wangki, purrpurrmarnila palu nyanartiwarnti piyirnarnti Juwujwarnti, Jesusjula wangki manya pinayungani pinangurrurlujinyangu. Pinayungani manya purnkungu. Kanarlanywarnti piyirnarnti palu tarrukuwu nyantukurawu pinangurruwarnti yini kurayip. Yangkartiarntirlu kurayipwarntirlu palunya ngajirta kujarti pinayungkarla purnkungu, Jesusju manya purnkungu pinayungani.

²³ Wali murtarni pirriyani nganpayi layi pirlajarti mayarukarti jujupurrukarti. Jarlu

manyanta pirla takurryani muntanga. Papa-jani pa nganpayirlu Jesusku, ²⁴ “Jesus, ngana-jangkarlu marnanypanya kujartikujilany. Pir-riyani ngan wajapungupurru, wajapungku ngar-nanypanya nganampa pirlawarnti. Pinarri mar-nangu nyuntuwu. Nyuntu man yangkarti wu-lyujinyangu Ngarpukura.” ²⁵ Jesusju parla pirlawu jarrmarni, “Kulkurujarri. Jarntakpanyjar-lanyanta nganpayijangka nyanartijangka.”

²⁶ Nyanartijangka purtulykujirni pirlangu, pilpilmarnanila. Mayajinyangula papajani pirla. Jarntakparnila parlanyanta nganpayijangka. ²⁷ Wali jamurn palu nyanya nyanarti nganpayi wulyujarrinyujangka, purrpurrmarnila palu. Japirlyungani palunyanu nyantuwarntirlu piyirnwarrntirlu, “Nyapartukarra minyarti. Pirlawu parla jarrmalany Jesusju, mapunikar-ralanypala manyanta jarrmarnujangka pirlangu, pinangurrujilinyjurni manyanangu jarrmalany pirlawu.”

²⁸ Wali pujungurni palunyanangu Kalalijangkarlu Jesus jakuljakuljularni wapalkarrarlu wulyukujirnujangka.

Mimijartiwarnti manya wulyukujirnani Je-susju

²⁹ Nyanartijangka mayarungurni jujupurrun-gurni palu yani kanarlanyjurra mayaru. Jesus Jayimjijaa Jun mapirri palu yani, pirriyanila palu mayarurla Jayiminkurarlajaa Yanturuku-rarla. ³⁰ Takurryani palu mayarurla. Mim-ijarti pa yukarnani kaninykaniny mayarurla

marnin Jayiminku parla mali. Nyanarti-jangkarlu palurla marni Jesusku, “Mimijarti pa parrparr yukarnana minyarti marnin Jayiminku parla mali.” ³¹ Wali Jesusju yanungurla ngarrpir-timani, marnin kirrarnukujirni. Parrparr kur-
rkantinyala, marnin nyanarti kirtilyjarrinyala. Miyila manya yinya malingu Jayiminkuraru.

³² Nyanartijangka karuwarrarla mungangkur-
rarla palu yani Jesuskarti. Puranguliny
takurryani. Piyirn mimijartiwarntijaa
piyirnwarntiwarlany pirlajartiwarnti
palunya Jesuskarti kanya piyirnwarntirlu
nyanartikarrajivarntirlu. ³³ Piyirnwarnti
nukarnini tawunjangkawarnti palu kirlingirri
ngunangani mayarurla. ³⁴ Mimijartiwarnti
paja manya wulyukujirnani Jesusju. Yarnta
pirlawarnti manyanangurla jurramanani
piyirnwarntiwarlanyjangka. Kulkurukujirnila
manya pirlawarnti, tumaj palurla Jesusku
pinarri ngunangani, yangkala manya Jesusju
kulkurukujirni.

Ngarpukura wangki manyanangu jularnani Jesusju

³⁵ Nyanartijangka kumantarla pa Jesus tur-
tapinya manyanjangka. Pukanyajarti pa ma-
yarungurni yani. Kayanwarlany pa. Puray-
imarnani parla Ngarpuwu, Ngarpuwu parla
wangki marnani. ³⁶ Wali muwupungani palurla
pajangu. Jinamanurla palu wajilpinya Je-
sus Jayimintujaa kanarlanywarntirlu, kitangarni
palurla pirriyani. ³⁷ Parlipinya palu. Marni

palurla, “Muwupungana mangulu piyirnwarn-tirlu nukarnirlu.”³⁸ Nyantungu manyanangu marni, “Yankurlipa mayaruwarntiwarlanykarti. Julawu marnyanangu Ngarpukura wangki kanarlanywarntiwuwurti. Minyartipurru wangki marna pirriyani.”

³⁹ Nyanartijangkala Jesus kitpungani Kalalirla. Wamarn jularnani manyanangu wangki Ngarpukura mayaruwarntirla jujupurruwarntirla. Yarnta pirlawarnti manyanangurla jurramani piyirnwarntijangka.

2

Nganpayi mimijarti kanyijjarra yakurr

¹ Nyanartijangka Jesus pa tikiyani mayarukarti tawunkarti Kapaniyakarti. Ngurrawarnti murrkurn pa kirrarni nyanayirla mayarurla Jesus. Nyanartijangka piyirnwarntirlu Kapaniyakarrajiwarntirlu palurlanyanu jakuljularnani, “Jesus pa nyanayirla mayarurla marnpa kirralany.” Piyirnwarntirlu palurlanyanu jakuljularnani.

² Nyanartijangka mayarurla pa kirrarnani Jesus kaninykaniny. Mayaru pa nyanarti lukajiliny. Jarlu palu ngartakpani lukajangka. Wali pirripirriyanani palunyanta Jesuskarti. Wali nyanarti mayaru palu tipani piyirntu, kurayipwarnti murrkurnjaa kanarlanywarnti piyirnwarnti paja palu ngunangani mayarurla nyanayirla. Tipani palu, kanarlanywarnti palu palkangala karrinyani kirlingirrirla. Kaninykaninyngurni manyanangu wangki wulyu jularnani Jesusju. Kalpurrrwarlanyju

piyirntu ngarlkarlala palu pinakarrinyani.
³ Kanarlananywarntirlu palurla pirrikanya nganpayi layi nyanarti mimijarti kanyjijarra yakurr yanungajirtajinyangu. Jesuskula palurla kanya kurrinykurrinyju wulyukujirnupurru nganpayiwarntirlu kalukurla. ⁴ Kanya palu mayarukarti kaninykaninyjurra, yangkala palu jatajatalani. Jarti palurla nyanyangkurra kirlingirriwu takurryanupurru. Paja palunyanta ruk karrinyangurra kirlingirrirla. Parakanya palu nganpayi mimijarti kankarral kurrinykurrinyju kankarnumarrangurlu yungupurru.

Nyanartijangkala palu numpurrrarlarni mayaru kankarnumarrangu, kirlingirrila ngujan-gurra. Wali nyanarti piyirn palu takurrpinya kirlingirrirlal kalukujarti kanimparral. Kankarnumarrangungurni palurla nganpayi kanimpalkujirni. Jesusja palunyanta marnpa yutukani.

⁵ Wali Jesusju manya nyangani, ngurtparnani palurla Jesusku. Nyanartijangka marni parla nganpayiwu mimijartiwu Jesusju, “Nganpayi. Jalarrarni marnangu wajapungana yakurr nyuntukurajangka.”

⁶ Wali piyirnwarntirlu nyanartiwarntirlu kurayipwarntirlu palu nyanya. Pinap-inakarrinyani palu wangki yangkarti Jesuskura, Jesusju parla marni minyartiwu. Marnani palurlanyanu nyanartiwarntirlu kurayipwarntirlu muntanga kaninykaniny ranyji, ⁷ “Nganajangka pa nganpayi minyarti kujarti malany. Kayan ngartanyanangurla ngananguwurti wajapungka yakurryakurr

piyirngurni. Ngarpungumipa pa wajapungany. Nyapartu manyanu Jesusju kajalkajalkujilany, Ngarpula wartangurnikujilany. Kayan ngartanyanangurla nyantungu wajapungka piyirngurni.” Kujarti palu kurayipwarntirlu pinapinakarrinyani.

⁸⁻⁹ Jesusjula manya nyangani yangka palu pinapinakarrinyani muntanga kaninykaniny. Wali marnila manyanangu Jesusju kurayipwarntiwu, “Nganajangkarlu manta kujarti pinapinakarrinyana muntanga. Pinapinakarrilany manta ngulikanupurru. Ngulikarrkula pajanta minyartingurni wangkingurni ngajukurangurni.”

Nyanartijangkarlu manyanangu marni, “Nganpayi minyarti marna wulyukujiwu mimijangka, yarnta marna piyirnjangka minyartijangka yakurryakurr wajapungkuwurti.

¹⁰ Ngarpungu paja yiparni minyartikarti nguwakarti. Ngarpukura maya marna ngajungu martalany, yangkala marna yakurryakurr wajapungany piyirnjangka, marninjangka yapajangka pujurni. Wali kujartikarra marnarla malku nganpayiwu minyartiwu, yangkala pajinta pinarri ngunawu mayawu ngajuwu.” ¹¹ Marnila parla nganpayiwu mimijartiwu Jesusju, “Pinamantaja nganpayi. Turtangka. Kaluku warntarlanyanu, wurnala man turtangurla yanku ngurrakarti.”

¹² Nyanartijangka turtapinya pa. Turtangurla warntarni parlanyanu kaluku, partalurnila wurna yani. Tirrinyyanila manyanangurla piyirnwarntirla palkakarti.

Wali nyanartijangka purrpurmarnila palu piyirnwarnti nukarni. Milpala palu purlkajarinya. Nyangani palu nganpayi wurnajangka yananyjanga. Nyanartijangka wirriyajarrinya palu nukarnini, Ngarpupala palu kajalkajalkujir-nani. Marnani palurlanyanu wirriyarlu, “Nga-jirta parlipa nyakarla kujartijiliny jarlu. Min-yarti parlipa nyangany jalarramipa.”

4

Nganpayi kiyi tarrapungjuwal

¹ Walimpa ngapanga purlkanga pa Jesus kir-rarnani rirringkirla. Wali piyirn paja palun-yanta pirriyani yalartiwarntingurni wartan-gurniwarlany wartangurniwarlany. Rukla-parnani palanta piyirnwarnti paja Jesusja. Nga-jirta parla kirlingirri ngunarla. Warpiny palanta rukukani, yangkala ngurtingala parayani ngapakarrajirla Jesus. Piyirnwarnti nyanarti-warnti paja piyirn palu palkangala rirringkirla ngunangani, Jesus pa kirrarnani ngurtinga. Parayanurlala wangki manyanangurla marnani ngurtingurni ngapakarrajingurni.

²⁻³ Pinarriyungani manya Jesusju wangki purlka ranyjikarraji. Jularnani manyanangu piyirnwarntiwu, “Piyirnwarnti pinakarrilu.

“Layi nganpayi pa kiyi tarrapungjuwal yanani, tarrapungku pa kiyi jirajijiliny miyipurru turtapungupurru. Nyantukurarla yartta nguwanga pikanga manya tarrapungku.

4 “Nyanartijangkarlula yartta manya tarrapungani kiyi nyanawurlu piyirntu. Tarrapungani manya wamarnkujarra. Kiyiwarnti palu wantinyani kujangkurrajarra. Kanarlanywarnti palu wantinya kirliwarntirla kirninyja. Kanarlanywarnti palu wantinya nguwanga paljarra. Kanarlanywarnti palu wantinya warn-tarrirla patinga. Nukarnini palu wantinya wulyuwulyu kiyiwarnti tarrapungujangkawarnti, yangka manya tarrapungani piyirntu. Wanyjani manya, walimpa palu wartangurni ngapajangka turtapungku.

“Wali wartangurnila palu yukarnani kiyiwarnti nyanartiwarnti. Kanarlanywarnti palu yukarnani warntarrirla palkanga. Jirikiwarn-tila palu laparni, parlipinyala palunya kiyiwarnti palkangajangka. Yutantinyala palunyanangurla kiyiwarntirla, ngarnanila palunya nyanartiwarnti kiyiwarnti.

5 “Yarntarni kanarlanywarnti kiyiwarnti wulyuwarnti palu yukarnani nguwanga lartanga. Kankarnumarrangu pa nguwa nyanarti yaru, kaninymarrangu pa paljarr, pamarr ngunanganani purlka ranyji kaninymarrangu. Nguwa nyanarti parla kiyiwu larta, ngajirta parla nguna warnamintiwu tartayanupurru kanimpal. Wali partalurnila palu turtapinya warnjal kiyiwarntijangka, turtapungurla kutarni karrinyani.

6 Purangurlula lani lalkawurra warnjal, lalkajarrinyala wurrkal nukarni, yangka nyanarti warnaminti kiyikura ngajirta kaninyparral tartayantarla.

7 “Yarntarni kanarlanywarnti kiyiwarnti wulyuwarnti palu yukarnani nguwanga kirlinga. Jarlu pa piyirntu jakurpinya nguwa. Warnaminti kirlikura warrarni ngunangani kaninykaniny nguwapuru. Kula walirni warpinykujirni, minyakujala warrarni ngunangani kaninykaniny.

“Nyanartijangkarla palunyanangurla yukarnani kirliwarntirla kiyiwarnti piyirntu tarapinya. Wali kirninyjarni pila turtapinya ngarlajaa wulyu. Ngarlanguninyju parla tinyungani mana wulyunguniny. Wali ngarlangu manangu nyanawurlu wajapunganila nyanarti mana wulyunguniny. Ngajirta pa nyanawurlu manangu wulyungu martarnantarla miyi, yangka pa nyanawurlu ngarlangu wajapungani.

8 “Yarntarni kanarlanywarnti kiyiwarnti palu yukarnani nguwanga wulyunga yatunga. Wali nyanartijangka kiyiwarnti palu turtapinya yukajiliny, kankarralparni lani turtapungurla palu karrinyani. Yingkinjarti palu karrinyani. Purlkajarrinyala kiyijangka. Yangka palu nguwanga yatunga wantinyani, nyanarti palu miyi martarnani yingkinjarti nukarnirlu. Kanarlanywarnti palu karrinyani murrkurnjarti miyi. Yingkintu manya martarnani 30 kiyiwarnti jirajijilinywarnti. Kanarlanywarnti palu karrinyani ngarrjamartajarti miyi. Yingkintu manya martarnani 60 kiyiwarnti jirajijilinywarnti. Kanarlanywarntiwarlany palu karrinyani pajajartijinyangu miyi. Yingkintu manya martarnani 100 kiyiwarnti jirajijilinywarnti.”

⁹ Marnanila manyanangu Jesusju, “Puju manta pinangu tarrpartawu, wali nyanarti, pinakarriwu manta.”

¹⁰ Walimpawarlany manyanangurla ngunangani piyirnwarntirla mapirrikarrajivarntirlajaa piyirnwarntiwarlanya murrkurnta. Japirlyungani palurla Jesus, “Nyapartukarra yangkarti man marni, kiyiwarnti tarrapungujangkawarnti manunya jularni.”

¹¹ Jesusju manyanangu marni mapirrikarrajivarntiwu, “Jarlu marnanyirrangu jularni wangki ranyjickarraji. Jalarrala marnanyirrangu wangki yangkarti kalarakujiwu nyurrawarntiwu, yangkala mantarla wangkiwu pinarri ngunawu. Pinarri mantarla ngunawu nyapartukarra Ngarpu parlipangu kajalkajal nguniny.

“Wali nyurrawarntiwu mapirrikarrajivarntiwu marnanyirrangu ngajungu kalarakujilany wangki, yangkala nyanartiwarntiwu kanarlanywarntiwu marnanyanangu julawu ngajungu wangki rantangangurni.”

¹³ Yarnarni Jesusju manyanangu marni mapirrikarrajivarntiwu, “Puju kayan nganta pinangu pinakarri minyarti wangki kiyi tarrapungujangka, kayan nganta pinangu pinakarri wangki nganawurti minyartijiliny ranyjickarraji nyurrawarntirlu.”

¹⁴ Wali nyanartijangka Jesusju manyanangu kalarakujirni mapirrikarrajivarntiwu wangki ranyjijangka nyapartukarra parlipangu kiyiwarntirlu pinajulalany. Kujartikarra manyanangu marni, “Nyanarti piyirn

Ngarpukura yangka manyanangu julalany, nyanartijilinyarni piyirn minyarti kiyi tarrapungujuwal ngunangani. Wali nyanarti kirlingalparni piyirntu julalany Ngarpukura wangki lirrangu, nyanartijilinyarni kiyi tarrapungujangkajiliny nguwana yukarnani.

¹⁵ Wali kiyiwarnti kanarlanywarnti palu yukarnani palkanga warntarrirla, jirikirlula palu ngarnani. Nyanartijilinyarni palu piyirnwarnti kanarlanywarnti nguniny. Wangki palu pinakarrilany Ngarpukura jularnujangka. Ngajirta palu mapunikarra. Pirlangu purlkangu yap kangany partalurni. Kulmanurla manyanangurla kangany wangki nyanarti. Piyirnwarnti nyanartiwarnti palu kiyijilinyarni nguniny palkanga.

¹⁶⁻¹⁷ Yarnarni kanarlanywarnti kiyiwarnti palu yukarnani nguwana paljarra, partalurnila palu turtapinya. Walimpa purangurlula manya lani lalkawurra. Nyanartijilinyarni palu nguniny piyirnwarnti kanarlanywarnti. Pinakarrilany palu nyanarti wangki Ngarpukura, wirriyajarrilany pala palu. Walimpa jingkirrikangany palunya piyirnwarntiwarlanyju, yarta kujikarralany palu kanarlanykanarlanyju piyirntu tumaj palu mapunikarralany wangki Ngarpukura. Nyanartijangka ngajirta palurla mapunikarra jutungurni.

¹⁸⁻¹⁹ Yarnarni kanarlanywarnti kiyiwarnti palunyanangurla yukarnani kirlinga. Turtapinyajal palu wurrkal wulyuwarntijaa ngarlawarnti. Tintinyinyala palunya

ngarlanguninyju kirliwarntirlu, yangkala ngajirta palu wulyuwarntirlu miyi martarla. Wali nyanartijilinyparni palu nguniny piyirnwarnti kanarlanywarnti. Pinakarrilany palu wangki Ngarpukura, mapunikarralanypala palurla kaparnwarlanyparni. Ngajirta palurla munta kayan nguna Ngarpuwu. Wali pinapinakarrilanypala palu pamarrjaa manawarnti. Nganapartu nganapartu palu pinapinakarrilany jutungu. Ngajirta palu Ngarpu pinapinakarri. Yarnta palurla yakurr nguniny munta kayan kujikanurlamarra. Ngajirta palu nurrurrurlu mapunikarra.

²⁰ Yarntarni kanarlanywarnti kiyiwarnti palu yukarnani nguwanga wulyunga. Turtapinyala palu, purlkajarrinyala palu, walimpa palu nukarnini miyijartijarrinyala. Kanarlanywarntirlu palu murrkurn martarnani kiyiwarnti 30 yingkintu, kanarlanywarntirlu palu ngarrjarmarta martarnani kiyiwarnti 60 yingkintu, kanarlanywarntirlu palu pajajinyangu martarnani kiyiwarnti 100 yingkintu. Nyanartijilinyparni palu piyirnwarnti kanarlanywarnti nguniny. Pinakarrilany palu wangki Ngarpukura. Mapunikarralanypala palu, munta kayan palurla nguniny Ngarpuwu. Nurrurrurlu palurla mapunikarralany. Nguninypala palu nyapartukarra manyanangu Ngarpungu wulyumalany.

Ngapa purlka

³⁵ Nyanartijangka karuwarrarla Jesusju manyanangu marni piyirnwarntiwu

mapirrikarrajiwarntiwu, “Wurna parlipa yanku rirringkiwarlanykarti kurlirninyirra kurlirninyirrakarti.”³⁶ Jesus pa kirrarnani juturni ngurtinga. Nyanartijangka palu mapirrikarrajiwarnti parayanukarrakanya ngurtinga. Kanyala palu Jesus ngurtijarti. Wali paja piyirn palunya wanyjani ngurtijawurlu ngapakarrajiangkajawurlu. Ngurtiwarntiwarlany palu mapirriini jakarni.

³⁷ Nyanartijangka walypa purlka pirriyani. Kuparlparla purlkajarrinya manyanangurla, walypangu ngapa kuparlparla purlkakujirni. Ngapa manyanta yimpirlmarnani ngurtikarti, tipanani manyanta ngurtinga.³⁸ Jesus pa ngurtinga yukarnani wartangurni jiwaljirla. Yukarnani manyan wurnanga wurnanga ngurtinga ngapakarrajirla. Wali parnkimani palu manyanjangka, marnila palurla, “Purlka. Nganajangka man manyanmipa yukarnana. Ngapangujal parlipanya ngalku jalarra. Jalarrajal parlipa pirlajarriwu.”

³⁹ Purlka nyanartijangka parnkijarrinya. Wali jarmarnila parla walypawu, marnila parla ngapawu Jesusju, “Lamajarri.” Wali lamala larlnguja ngapa nyanarti walypangajirtajarti.⁴⁰ Jesusju manyanangu marni mapirrikarrajiwarntiwu, “Ngapangu manya rayinkujilany. Ngajirta manta pinakarri Ngarpu mapunjinyangu. Pinakarrilany manta rayinkarrinyupurru.”

⁴¹ Wali rayinjarrinyala palu, purlkajinyangu rayin. Wali jularnani palurlanyanu, “Nganaparta nganpayi minyarti. Minyajal pilanyanta

mapunikarralany walypanguwurtijaa ngapan-guwurti. Jarrmalany pilangu.”

5

Nganpayi wangarta

¹ Nyanartijangka Jesusjaa piyirn nyantuku-rawarnti mapirrikarrajiwarnti palu pirriyani ngurtijarti ngapakarrajiarti kakanikakani ngapanga purlkanga. ²⁻³ Piyirn yini Karrajiyin palu ngunangani nyanayirla. Jamurn Jesus jupantinya ngurtijangka, marnpa parla pirri-laparni piyirn kayan najijangka, wanyjarrarla palunya pirlajarrinyujangka tartakujirnani.

Minyarti nganpayi pa pirlajarti ngunangani nyanayirla najinga. Muntanga manyanta pirla ngunangani. Pirlangu pa wangartakujirnani. Pajamirru palu jakarr karrpirni jinajaa kurrapa.

⁴ Manangu nyanawurlu tanyjingu ngajirta pa tartpartarnantarla. Nyantungu pa yarrparni tulungjunganani nyanarti mana tanyji kurra-pajarrajangka. Nyamarrpunganila manyanu tanyji nyantukurajangka jinajarrajangka. Mayaparijinyangu pa ngunangani, yangkala ngananguwurti piyirntu ngajirta pa lamakujirla.

⁵ Kakarra piyip karla takurr pukanya julngurru kujartirlurra wampalmarnaninyirra pirlawarntikurarla ngurrangajaa pamarra. Nira pa papajananinyirrajaa junganani manyanu pamarru jiringu.

⁶ Wali piyirntu nyanawurlu Jesuspala parlipinya marringurni ngurtijangka jupantinyujangka. ⁷⁻⁸ Nyanartijangka pupurula

laparnkanya yalartingurni. Mirtijurrurnjurrurn wantinyala manyanta Jesusja. Jesusju parla marni, “Nyuntu pirla jarntakpanyjarlanyanta nyanartijangka nganpayijangka.”

Nyanawurlu nganpayirlu parla nganymarni Jesusku, marnila parla, “Jesus, walaku Ngarpukura purlkakura, nganajangkarlu paja kujartikujilany. Ngajirta ngajan walajiyungka. Ngajirta ngajan pirlapirlakarra.” Nurrurrurlu parla marni nganpayirlu.

⁹ Jesusjula japirlyinya, “Ngana man nyuntu yini.”

Nyantungula manyanta jangkumani, “Ngaju marna yini Paja, tumaj marnalu paja nguniny.”

¹⁰ Nyanawurlula piyirntu parla marni nurrurrurlurni, “Ngajirta nganunya ngunyipungka minyartiwarnti pirlawarnti ngurrajangka minyartijangka.”

¹¹ Wali nyanartikarra marnparni palu paja pikipikiwarnti karrinyani pamarra rirringki, miyi palu ngarnani. ¹² Wali nyanartiwarntirlu pirlawarntirlu palu nurrurrurlu ngarntimani, “Jesus, yipawu manpanya pikipikiwarntikarti. Takurryanuku marnalunyanangurla.”

¹³ Nyanartijangka yiparnurlakani manya Jesusju. Nyanartiwarnti pirlawarnti palu pirriyani, tartayanila palunyanangurla pikipikiwarntirla pajanga. Nyanartiwarnti pikipikiwarnti pajajinyangu palu karrinyani kunyungurla 2 jawujun. Pujurnila palu laparni kanimpal ngalangalangurni. Puluklaparni palu ngapanga purlkanga, yurrantinyala palu pujurni. ¹⁴ Nyanartijangka laparnkanyala

palu piyirnwarnti nyanartiwarnti pikipiki ngampurrijwarnti. Nyanartirni wangki palunyanangu jakuljularnani piyirnwarntiwu mayarukarrajiwu.

Wali mayaruwarntijangkala palu pirriyani nyanartikarra piyirnwarnti nyangupurru. ¹⁵ Marnpa pirriyanurla parlipinyala palu Jesus. Piyirn wulyujarrinyujangka manyanta kirrarnani marnpa, nyanartirni piyirn yangka pirlawarnti paja manya martarni. Mana karrkinta martarnani, pinangu jirrkirpala pinakarrinyani. Purpurrmarnila palurla piyirn paja nyangujanga. ¹⁶ Jularnila palunyanangu mayarujangkawarntiwu kanarlanywarntirlu, “Yangkarti nganpayi marnalu nyanya wangartajangka, wulyujarrinya pa. Yarnta pirlawarnti palunangurla takurryani pikipikiwarntirla. Puluklaparnila palu ngapanga nukarnini pirlawarnti mapirrirni.”

¹⁷ Nyanartijangka piyirnwarntirlu pujungurnila palurla Jesusku nurrurrurlu ngarntimani, “Yanku man ngurrajangka minyartijangka.” ¹⁸ Wali jamurn Jesus parayanani ngapakarrajirla ngurtinga, nganpayirlu nyanawurlu wulyukujirnujangkarlu parla juturni ngarntimani. Marni parla Jesusku, “Mapirri marnangurla yanku.”

¹⁹ Jesusju lamakujirni. Kujala parla marni, “Tikiyantanyanangu nyuntukurawarntiwu. Julawu manunyanangu nyapartukarra manta Ngarpungu purlkangu yarakujirni. Yarntarni manunyanangu julawu nyapartukarra mangu yawiyijarrinya Ngarpungu.”

²⁰ Wali nganpayi nyanarti turtangkanya, jularnanila manyanangu wangki mayarurla Tikapalijja. Piyirnwarntiwu pajawu manyanangu jularnani nyapartukarra Jesusju wulyukujirni, purrpurrmarnila palu piyirnwarnti nyanartiwarnti pinakarrinyujangka.

Manga pirlajarrinya, Jesusja manyanta palya palymani marnintu

²¹ Wali nyanartijangka Jesus tikiyani karlanikarlani ngapanga purlkanga. Nyanayirla rirringki palunyanta marnpajarrinya Jesusja piyirnwarnti paja. ²² Layi nganpayi manyanta pirriyani Jesusja yini parla Jarri. Warrkammarnani pa mayarurla jujupurrurla. Parlipungurla jinanga Jesusja manyanta lapart parntawantinya kajalurni japirlyungupurru. Ngarntimananila parlanyanta nurrurrurlu Jarriju mangawu kurntalku. Marni parla, “Ngajukura yapa pa yukalany purlka mimi jamurnku pirlawu. Yanungurla man palymanku yarakujiwujaa wanjikujiwu.” ²⁴ Nganpayi nyanarti turtapinya. Jarrkanya parla Jesusku, yananila pila. Piyirn paja palunyanta warriyani Jesusja, marnpa palunyanta lawuwantinyani tirtirnkarra.

²⁵ Layi marnin manyanangurla ngunangani yitilalwarnti paja 12 ranyjipirrajarti. Marninkurajiliny martarnani. ²⁶ Jarti palurla mirrijin yungani maparnwarntirlu lamakujirrupurru. Pamarr manyanangurla pujumani maparnwarntirla. Ngajirta wulyujarrirla, mayajarrinyala.

²⁷ Jarlu palurla jularni Jesus wulyukujirnujuwal. Nyanartijangka Jesusja palanta paja warrlaparni, wali marnin nyanarti manyangan-gurla mapirri yanani. ²⁸ Pinapinakarrinyani parlanyanu, “Palymanku marnanyanta Jesusja palya, wulyujarriwula marna.”

²⁹ Nyanartijangka palymani parla Jesuskura palya marnintu, lamajarrinyala nyanartikarra. Ngungkupungani manyanu kaninykaniny lamajarrinyujangka. ³⁰ Jesusju manyanu ngungkupinya nyantukura maya manyanta tirrinyyani karnalanyjurra. Nyanartijangka kurnakwantinya. Marni manyanangu, “Nganangu paji ngajukura palya palymani.”

³¹ Mapirrikarrajawarntirlu palurla marni, “Paja marnangulurla wamarn karrilany. Kunyungurla nganangu partanta palymani. Ngurrra marnalurla.”

³² Jesusju parla nyangani kulkururlu wanyjarrarlu palymani. ³³ Marnintu manyanu ngungkupungani kaninykaniny Jesuskurarlu mayangu lamakujirni. Nyanartijangka yanila manyanta Jesuskarti parntawantinyala manyanta jinanga rayintu. Jularni parlanyanu nukarnini. ³⁴ Jesusjula parla marni nyanartiwu marninku, “Mapunikani pajan, wulyujarrinyala man. Wali marnanta wulyukujirni, wurnala man yanku wirriya.”

³⁵ Walimpawarlany kukajartila palurla piriyani nyanartiwu nganpayiwu Jarijku. Marni palurla, “Kurntalku man marlaljarrinya. Nganapurru man jutungu ngarntimalany nyanarti nganpayi pinayungujuwal Jesus.”

³⁶ Jesusju manya jamulu pinakarrinya. Marnila parla Jesusju nganpayiwu nyanartiwu Jarijku, “Ngajirta ngankurlanyanu karrartajarri, yarr pajanurla ngurtngunawu ngajunga.”

³⁷ Jarmarni manyanangu Jesusju, “Ngajirta nganta piyirn paja pirriyanta. Yarr murrkurnmipa yantajilurla.” Kanya manya Pitajaa paparlangu Jayimjijarra Jun.

³⁸ Nyanartijangka pirriyanila palunyanta Jarijkurarla mayarurla. Piyirnpala paja palunya parlipinya nyanayirla, maya palu lungani kujangkurrajarra.

³⁹ Tartayanurla marnila manyanangu Jesusju, “Nganapurru manta kuja warawaramalany. Nyanarti manga ngajirta pirla, yarr pa manyan yukalany.” ⁴⁰ Yarrparnila palurla jingkiрти warralpinya nyanartiwarntirlu pajangu.

Nyantungu manya yarmmipa ngunyipinya palkakarti. Murrkurn manya tartakujirni Pitajaa Jayimjijaa Jun. Ngamajijaa ngarpu, mapirriirni manya tartakujirni.

Wali nyanartijangka yanila palu mangakarti ngurra wanyjarrarla yukarninyirra. ⁴¹ Jesusjula tarrpartarni kurrapa nyanarti manga, marnila parla, “Turtapungka manga.” ⁴² Manga nyanarti mapunparnila turtangurla kitpungani.

Nyanartiwarntirlula palurla purrpurrmarni, mil palu purlkajarrinya. Manga yangka purlka yitilalwarnti 12 parla. ⁴³ Jarmarnila manyanangu nyanartiwarntiwu mapirri-jangkawu Jesusju, “Ngajirta ngantanyanangu jula kujangkurrajarrawu kanarlanywarntiwu.”

Miyiwula manya jinjinyinya yungupurru manga nyanarti marranyan.

6

Kapijaa miyi manya yinya Jesusju

³¹ Jesus manyanangurla piyirnwarntirla mapirrikarrajiwarntirla ngunangani. Piyirnwarnti kanarlanywarnti paja palu pirripirriyanani. Mirnpungani palu nyanartiwarntirlu piyirnwarntirlu, yangkala miyi ngajirta palu nganyjarla Jesusjujaa nyantukurawarntirlu mapirrikarrajiwarntirlu.

Nyanartijangka marni manyanangu Jesusju nyantukurawarntiwu mapirrikarrajiwarntiwu, “Wurna parlipa yanku. Jintanga parlipa kirralku piyirnwarntingurni rantanga.” ³² Ngapakarti palu turtangkanya ngurtikarti ngapakarrajikarti Jesusjaa mapirrikarrajiwarnti piyirnwarnti. Ngapangal purlkangal palu yani ngurtijarti pintirnikarti.

³³ Nyanartijangka piyirnwarntirlu palunya paju nyanya nyanartiwarnti turtangkarrany-jangka ngurtijarti. Nginyjirrikani palunya, jinala palu wamarn laparni ngapangal rirringki. Mayaruwarntijangka palu pirripirrilaparni piyirnwarnti nyanartiwarnti kanarlanywarnti. Kajalurni wantinya palu, Jesus jupantinyala ngurtijangka.

³⁴ Nyanartijangka jupantinyurla piyirnwarnti pupurujangkawarnti manya nyanya Jesusju. Yawiyijarrinyala manyanangu, tumaj palu yarr wampalmarnani, ngananguwurti ngajirta manya ngampurrmanantarla. Wali purlka wangki manya pinayungani Jesusju.

³⁵ Nyanartijangka karuwarrajarrinya. Piyirnwarnti mapirrikarrajiwarnti palunyanta yani Jesuskarti. Marni palurla Jesusku, “Minyarti ngurra pa walmarta, miyi ngajirta parlipangu nguna. Purangu pa kutajarrinya.

³⁶ Manyjanyanangu minyartiwarntiwu piyirnwarntiwu. Mayarukarti palu yanku. Warntawu palurlanyanu ngurrujarra ngurrujarra miyi pamarrjawurlu.”

³⁷ Wali jangkumani manyanangurla Jesusju mapirrikarrajiwarntiwu, “Kayan ngarnanya marri yipanya, nyurrawarntirlu mantanya yungku miyi ngarnupurru marnpajangka.”

Marni palurla Jesusku, “Nyapartukarrala marnalunyanangu miyi warntawu nyanartiwarntiwu piyirnwarntiwu. Ngajirta marnalu marta pamarr purlka yangka \$200 miyiwu warntar-nupurru.”

³⁸ Japirlyinya manya Jesusju, “Yanungurla nyakulurla, nyarrjangu manta miyi martalany kanarlanywarntiwu yungupurru.”

Nyangungurla palurla jularni Jesusku, “Miyi kurriny kurriny kayanjaa kapijarra kurriny marnalu nyanya.”

³⁹ Nyanartijangka piyirnwarnti nukarnini manya jinjinyinya Jesusju, “Yutantilu yukanga wurrkalla tukuwarlany tukuwarlany.”

⁴⁰ Kajalurnijaa wartangurni palu yutantinya kirri, nganimpirriwarlany nganimpirriwarlany palu kirrarnani.

⁴¹ Miyiwarntijaa kapijarra manya warntarni Jesusju. Millu kankarral nyanya, Ngarpuwula parla ngarntikanya Jesusju, miyila manya jungani Jesusju. Yinya manya mapirrikarrajiwarnti. Marni manyanangu,

“Yungkalunya.” Yarntarni kapi manyanangu jungani. ⁴² Ngarni palu nukarnirlurni, kinkijartijarrinyala palu.

⁴³ Nyanartijangka miyijaa kapi jakarrngarnu-jangka palu warntarni mapirrikarrajivarntirlu, ngurtiwarntirla purlkawarntirla 12ja palu takur-rpinya. ⁴⁴ Yangka piyirn palu nguja nyanar-tikarra paja 5 jawujun.

Jesus kankarninyirra yani ngapangal

⁴⁵ Nyanartijangka piyirnwarntiwu mapirrikar-rajivarntiwu manyanangu marni Jesusju, “Ka-jalu manta yanku ngapanga purlkanga ngur-tijarti ngapakarrajijarti. Ngurrakarti Pijayir-takarti kakanikakani manta yanku.” Yarn-tarni kanarlanywarnti piyirnwarnti nukarnini manya yiparni. Pujurni palu tikitikiyani pulparral ngapangajirtarlal ngurrawarntikarti. ⁴⁶ Yiparnurlakanungurla pamarrkartila yani nyantu Jesus. Nyanayirla parla purayimarnani Ngarpuwu, Ngarpuwu parla japiirryungani.

⁴⁷ Wali mungajarrinyala manyanangurla mapirrikarrajivarntiwu. Kaparn muntanga palu karrinyani ngurtijarti, Jesuspala pamarra warrarni kirrarnani. ⁴⁸ Pamarrngurni manya nyanya Jesusju wampalmarnanujangka. Kayan ngartalu turrinyyantarla ngurtijarti. Walypangu manya lamakujirni.

Nyanartijangka munganga jamurn yangka rarrpajarrinyani kakarra, Jesuspala manyanan-gurla pirriyanani mapirrikarrajivarntirla. Waangani manya wartangurni. Kankarninyirra yanani ngapangal, kula nguwangalparni.

49 Nyanya palu ngapangal yananujangka. “Warawu,” marni palu. Kula palu pirlarni nyanya. 50 Nyangungurla palu rayinjarrinya. Partalurnila manyanangu marni Jesusju, “Ngajirta nganta rayinjarri. Ngaju marna Jesus. Purnkujarrilu.”

51 Nyanartijangka Jesus manyanangurla takur-ryani ngurtinga mapirrikarrajiwarntirla, lama-jarrinyala walypa, purrpurrmarnila palurla. 53a Nyanartijangka juturni palu yanani ngapan-gal, pirriyanila palu rirringki.

7

Nganpayi pina rukjarti jalany kuta

31 Jesus yani tawunjangka yini parla Tayiya. Tayiyajangka yani pa kayirrara Jayitankarti. Jayitanjangka yani Jesus wamarn kakarrangu. Tikapalijjanga pirriyani ngapanga purlkanga yininga Kalalirla. 32 Nganpayi palu kanya piyirnwarntirlu Jesuskarti pina rukjarti jalany kuta. Ngajirta pa wangki manyjarla, ngajirta pa wangki pinakarrinyantarla. Yapajangkarni pa ngunangani pina rukjarti jalany kuta. Wali ngarntimarnanila palunyanta Jesusja piyirnwarn-tirlu nurrururlu, ngarntimarnani palurlanyanta nganpayiwu palymanupurru.

33 Nyanartijangka Jesusju kanya piyirnwarnti-jangka palkakarti nganpayi pina rukjarti jalany kuta. Kangungurla manyanta takurryani Jesus kurrapajarra nganpayirla pinajarrarla. Juwa-jpanila manyanu Jesusju jamarnta kurraparla, kurraparlurnila palymani piyirn jalany.

³⁴ Nyanartijangka Jesus mil kankarraljarrinya, marnila parla Jesusju, “Kirlingirrijarri pinajarra.” ³⁵ Wali partalurni pinajartijarrinya nganpayi nyanarti, yarntala larrakarnjarrinya, marnanila manyanangu larrakarn.

³⁶ Nyanartijangka Jesusju manyanangu marni, “Ngajirta ngantanyanangu piyirnku ngantuwurti jula.” Wali Jesusju nurrurrurlu manyanangu jarmarni. Nyantuwarntirlu ngajirta palurla mapunikarrarla Jesusku, jutungurni palunyanangu jakuljakuljularni wapalkarrarlul. ³⁷ Purrrpurrmarni palurla piyirnwarnti pinakarrinyujangka. Marni palurlanyanu, “Nganpayi minyarti Jesus pa wulyukujirnujuwal. Minyakatanya kirlingirrikujilany pina rukjartiwurti, yarnta piyirnwarnti jalany kutajangka manya juwalkujilany.”

8

Nganpayi jankajarti

²² Jesusjaa piyirnwarnti mapirrikarrajiwarnti palu pirriyani tawunta yininga Pijayirtarla. Kanarlanywarntirlu piyirnwarntirlu palunyanta purpankanya Jesuskarti nganpayi jankajarti. Ngarntimarni palurla piyirnwarntirlu palymanurla wulyukujirnupurru. ²³ Jesusju tawungurni ngarrpirtimankanya pintirnikarti jankajarti. Juwajpani manyanta milla jankajartirla jamarnta, palymanila Jesusju kurraparlu. Palymanurla parla marni, “Wayila man nyangany nganawurti.”

²⁴ Ngalararni nyantu nganpayi jankajarti. Marni parla Jesusku, “Piyirnarnti marnanya nyangany kitpungujangka. Kula manawarntirni purlkawarnti, minyakujala palu piyirnarnti.”

²⁵ Yarntarni pa palymani mil kurraparlu Jesusju, warrpunyanyala jankajawurlu, mil-pala lirrjinjarrinya. ²⁶ Nyanartijangka Jesusju nganpayi yiparni ngurrakarti nyantukurakarti. Marni parla, “Ngajirta ngan tikiyanta tawunkarti.”

9

Jesus kanarlanyparnijarrinya

² Jesusjaa murrkurn piyirnarnti mapirrikarrajiwarnti kankarral pamarra palu parayani jintanga Pita Jayimjijaa Jun. Jesus karrkin kurnakwantinya, kanarlanyparnijarrinya. ³ Mana wirrampurru nyantukura palypalymanani parpjartijinyangu. Kayan ngarta ngantunguwurti lukurppungka nyanartijilinywurra parpjartiwurra.

⁴ Nyanartijangkarlu nyanya palupinya mapirrikarrajiwarntirlu karrinyujangka Mujijjaa Yilayija. Wangkijarti palupinya nyanya, wangki pilanyanta marnani Jesusja. Nyangungurla palu rayinjarrinya mapirrikarrajiwarnti. ⁵⁻⁶ Pita ngajirta parla pinarri ngunarla wangkiwu marnupurru, yangkala parla paparrmarni Jesusku, “Purlka.” Turtuk parlipa nguniny minyayirla. Yutukarrku marnanyirrangulu wurriny minyayirla kayan

nyuntuwu, kayan Mujjku, kayanwarlany Yilayijawu.”

⁷ Nyanartijangka pirriyanila yurnturr, kutantinyala manyanangurla wangarr. Kaninykaninyngurni yurnturrngurni palu pinakarrinya lin Ngarpukura marnujangka. Marni manyanangu Ngarpungu, “Minyarti paji walaku ngajuwu, wulyu marna kangany muntanga. Pinakarrilunyanta nyantunga.”

⁸ Jamurn palu pinakarrinya lin, warrpkarra nyanyala palurla mapirrikarrajiwarntirlu, jartila palupilangulu nyanya. Jesusmipala palu nyanya, wirlmarni pila kurrinywarlany nganpayijarra yinijarra Yilayijajaa Mujij nyanayirlarni.

⁹ Nyanartijangka jupantinyanila palu Jesusjaa mapirrikarrajiwarnti kanimpal tikirr. Marnila manyanangu Jesusju, “Ngajirta ngantanyanangu jula piyirnku ngantuwurti wangki nyangujangka. Mularnpungku mantanyanangu kajirna pirlajangka wanjijarriwu. Nyanartijarra mantanyanangu julawu piyirnku walimpa.” Jar-marni manyanangu Jesusju.

¹⁰ Wali mularnpunganila palunyanangu nyanarti wangki kanarlanywarntiwu pamarra nyangujangka, yangkala japirlyungani palunyanu mapirrikarrajiwarntirlu, “Nyapartukarra wangki minyarti manyanu jularnani pirlajangka pa wanjijarriwu. Ngurrrpa marnalurla.”

Mapirrikarrajiwarntirlu palunyanta jarti jur-ramani pirla

¹⁴ Wali nyanartijangka palu turtuyani piyirnwarnti yiniwarnti Pitajaa Jayimjijaa

Junjaa Jesus pamarrngurni kaninypparral. Pirriyani palunyanangurla kanarlanywarntirla mapirrikarrajiwarntiwarlanyja. Kajalu palu karrinyani mungkurr mapirrikarrajiwarntijaa piyirnwarnti kurayipwarnti. Piyirnwarn-tiwarlany paja mapirri palu karrinyani. Wali nyanya palunya Jesus mapirrirlu. Kurayipwarntirlu palunya japirlyungani mapirrikarrajiwarntiwarlany yapapurru wulyukujirrupurru.

¹⁵ Nyanartijangka Jesus palu nyanya piyirnwarntirlu. Wali ngarrurtajarrinyala palu Jesus nyangujanga, pupurula palanta laparni Jesuskarti, jamurn palu nyanya. Marni palurla, “Ngurt marnangulurla nguniny nyuntunga.”

¹⁶ Jesusju manya pinakarrinyani marnujangka yangka kurayipwarntirlu palunya japirlyungani mapirrikarrajiwarnti mayangu kajaluwarlany wangki. Nyanartila manya japirlyinya Jesusju nukarnini, “Ngana wangki mantarlanyanu marnana. Julajilu.”

¹⁷ Nganpayirlu layingu manyanta jangkumani, “Yu, julawu marnangu. Pirrikanya marnangu nyuntuwu minyarti parri walaku ngajukura. Nyakarla man nyuntungu, minyakujala man yap yani, yangka marnangurla wartapuran pirriyani. Minyarti parri ngajirta wangki manyja, lirra pa nguniny numjarti. Pirlangu pa patanyjakujilany. ¹⁸ Pirlangu pa tartpartalany, palypungany manyanta nguwanga, nyanayirla manyanu nartwarntalany. Pirlangu pa rukukaralany ngayila. Kayan ngarta ranganyja parri nyanarti. Lirra manyanu kinyirrkarra pa-

jarralany. Jamarntala manyanta pirriyanany parringa. Kayanmirri kayanmirri pa kujartijarrilany, nyanartijangka marnanyanangurla kanya parri mapirrikarrajiwarntikarti nyuntukurawarntikarti. Jarti marnanya japirlyinya pirla jurramanupurru. Jarti palu ngunyipinya pirla parringajangka.” Kujarti parla marni nganpayirlu nyanawurlu ngarpunyankurarlu Jesusku.

¹⁹ Nyanartijangka Jesusju manyanangu marni piyirnwarntiwu nukarniwu, “Nyurrawarnti manta Ngarpu mapunjingajirtawarnti. Kayan nganta mapunikarra mapunjinyangu. Warrarni manta mapunikarralany kaparnwarlanyparni. Jarlujangka kartarna ngunangani marnanyirrangurla. Larrkikanani marnanyirrangurla wangki Ngapukura. Nyapartujangkarlu pajantarla nganga pinakarrinyani.” Nyanartijangka manyanangu marni Jesusju, “Kaj. Parri warntajilu.” ²⁰ Kanyala palanta Jesuskarti parri nyanarti.

Wali pirlangu parlipinya Jesus. Jamurn nyanya Jesus pirlangu palytarrapinyala parri nguwangkurra kanimpal. Wantinyala parri yangkala witawitakarninyirra nguwanga kaniny, jamarntala manyanta pirriyani lirrangurni. ²¹ Jesusju pa japirlyinya ngarpun-yankura parrikura. “Nyangurlakarrajangka kujartijarrinyani parri.”

Ngapungu nyantukurarlula manyanta jangkumani, “Yarr pa lamparnjangkarni kujartijarrinyani. ²² Yangka paji tarrapungani yapa ngajukura, warlunga pulukkujirni

pirlangu. Yarnarni ngapanga pulukkujirni. Kunyungurla pajarla kulmanku pirlangu.” Yarnarni parla marni piyirntu, “Kunyungurla man pirla jurramanujuwal, kunyungurla ngajirtaparta. Puju man nyunturri pirla jurramanujuwal, wali nyanarti. Puju manpangu yawiyjarrilany, wali pirla jurramantanyanta ngajukurarlajangka parringajangka.”

²³ Nyanartijangka Jesusju parla marni, “Ngana-jangkarlu pajan japirlyungany kujarti, kunyungurla marna pirla jurramanujuwal. Mapunparni marnanyirrangany kujarti nguniny ngaju. Puju manta mapunikarrku ngananguwurti, wali nyanarti, ngajungu marnanya marlamanku. Marlamangujuwal marna ngaju puju piyirntu mapunikarralany.”

²⁴ Wali partalurnila manyanta jangkumani piyirntu, “Yu. Mapunikarralanyjal marnanta. Pinayungku pajan, mapunikarrkujinyangu marnangurla nyuntunga.”

²⁵ Nyanartijangka warriyanani palunyanangurla yalartiwarntingurni, jarlula palu pajajarrinyani piyirn. Jesusjula manya nyanya. Nyanartijangka pa warntajpani pirla. “Jarntakpanyanyanta parringajangka nyuntu pirla. Nyuntuwu marnangu marnana pirlawu. Nyuntu man wangkingajirtakujirnujuwaljaa wangartakujirnujuwal. Ngajirta ngan yarnarni tikiyanta minyartikarti parrikarti. Ngunyipungany marnanta parringajangka minyartijangka pirla.”

²⁶ Nyanartijangka pirla pa papajani mayajinyangu. Parrila pilpilmarni pawujangkala.

Nyanartijangka jarntakparnila manyanta pirla parringajangka. Wali wawuljarrinyala pa nyanarti parri yangkala palurla marni kanarlanywarntirlu, “Wali pa pujujarrinya nyanarti parri.”

²⁷ Nyanartijangka ngarrpirtimani parri Jesusju, karrinyukujirnila. Parrila karrinyan-gurra. ²⁸ Nyanartijangka palu yani ngur-rakarti mayarurla kaninykaniny. Japirlyinyala palurlanyanta parriwu ranyjingurni, “Nyapartu-jangkarlu marnalu pirla jarti jurramani. Nga-jirta manpangurla mapunikarrarla pirlangu.”

²⁹ Jesusju manyanangu marni, “Puju man-tanyanta ngarntimanyjarlangurra jutungu, wali nyanarti. Ngarpungu manya pinakarriwujaa marlamanku. Nyanartila manta jurramanku pirla minyartijiliny parringajangkajiliny.”

10

Yapawarnti palu yani Jesuskarti

¹³ Walimpa kanarlanywarnti piyirnwarnti palunyanta pirriyani Jesuskarti. Yapawarnti palunya kanya Jesuspuru palymanupuru. Wali mapirrikarrajiwarntirlu palunyanangu jarmarni piyirnwarntiwu nyanartiwarntiwu. “Ngajirta ngantanyanta kanganta yapawarnti Jesuskarti.”

¹⁴ Jesusju manya pinakarrinya mapirrikarra-jiwarnti. Kulijarrinyala manyanangurla mapir-rikarrajiwarntiwu tumaj palunya lamakujirnani yapawarnti. Nyantungula manyanangu marni Jesusju, “Ngajirta. Yara pajilurla yankurni ngajukarti yapawarnti. Ngajirta ngantanya

lamakuji. Yankurnijalurla ngajungawu yapawarnti. Pinakarrilany pajalu wangki ngajukura yapawarntirlu. Mapunikarralany pala palunyanta Kutta, yangkala manyanangu Kut kajalkajal nguniny yapawarntiwu. ¹⁵ Kujartikarra pajanta pinakarriwu nyurrawarntirlu wangki ngajukura mapunikanupurru. Mapunikarrkula mantanyanta Kutta yapajilinyju. Nyanartijangkala kajalkajalparni manyirranggu ngunawu Kut nukarniwu,” marni manyanangu kujarti Jesusju.

¹⁶ Nyanartijangka Jesusju manyanangu warrpajparni yapawarntiwu kirrarnungurni. Nyanartijangka palunyanta pirripirriyani. Jatpanurla manya kirrarnukujirnani nyantukurarla jinkarrirla kayangurla kayangurla. Nyanartijangkala manya palymanani kurraparlu jurluwarnti kayangurla kayangurla ngarntimanukarrarlul. Palymanukarrarlurni parla Ngarpu jampirlyungani ngarrurtakujirnupurru yapawarntiwu.

Jesusju pa wulyukujirni nganpayi jankajarti

⁴⁶ Nyanartijangka karlarrara palu yanani Jesusjaa piyirnwarnti mapirrikarrajiwarnti, kanarlanywarnti piyirnwarnti paja mapirrirni. Mayarukarti palu yanani Jurujulumkarti, yangka layi mayaru kaparn karrinyani yini parla Jariku. Wurnarni palu tirrinyyanani mayarurla nyanayirla. Ngajirta palu lamajarrirla. Karlarrara lanirni palu yani.

Wali kajalurni pa kirrarnani mayarungurni pakul layi jankajarti. Kakarrangu palunyanta

jamurnparni yanani Jesusngurra warntarrirla rirringkirla. Wali kirrarnani nganpayi nyanarti yini Parramayaj. Ngarpu parla nyanartiwu yini parla Timayaj. Ngajirta parla warrkammarnantarla pamarrku jankajawurlu, yarr pa kirrarnani. Kirrarnungurni manyangan-gurla ngarntimarnani piyirnwarntirla pamarr yungupurru. Pamarr palurla yungani piyirntu turrinytirrinyyanujangkarlu.

⁴⁷ Wali jularni palurla nyanartiwarntirlu piyirnwarntirlu yangka palunyanta Jesusju mapirri yanani. Marni palurla, “Kangana marnapanya Jesusju Najuritkarrajirlu.”

Nyanartijangka wangki nyanarti takijularnu-jangka pa jankajawurlu nginyjirrikani. Papa-janila parla Jesusku, “Jesus, Tayipitkura, yawiy-ijarriji yarrwurti.” Minyarti nganpayi Tayipit parla kilakinyankura Jesuskura jarluwarlany-jangka. ⁴⁸ Jarti palu kanarlanywarntirlu mar-rukukani. Jarti palurla jarmarni jankajartiwu. Ngajirta manyanangurla mapunikarrarla janka-jawurlu. Jurni parla pawumarnani Jesusku. Marni parla jankajawurlu, “Jesus, Tayipitkura, yawiyijarriji yarrwurti.”

⁴⁹ Wali Jesuspala lamajarrinya, nyanartijangka ngalaramarnila. Parlipinyala Jesusju jankajarti kirrarnujangka. Marnila manyanangu Jesusju piyirnwarntiwu, “Purpantajilu nganpayi nyanarti.”

Nyanartijangka yani palunyanta, marni palurla. “Pa. Turtapungka. Purnkujarri. Ngajirta ngan rayinjarri. Jesusju mangu malany. Nyaku manta.” ⁵⁰ Jamurn

palurla marni piyirnwarntirlu jankajartiwu, tarrapungurlakani parlanyanu pirlangkirr nyantukura. Partalurnila piwu turtapinya. Turtapungurla yani manyanta Jesuskarti. ⁵¹ Jesusju pa japirlyinya jankajarti, “Nyapartukujiwu marnangurla.”

Jankajawurlu parla marni Jesusku purlkawu, “Ngajirta. Mil pajan wulyukujiwu.”

⁵² Jesusjula parla marni jankajartiwu, “Kaj, yanta. Nyuntu man wulyujarrinya. Mapunikani pajan ngaju yangkala man wulyujarrinya.” Nyanartijangkala partalurni manya nyanya piyirnwarnti pujurni nganpayirlu. Nguwa mapirri nyanya. Nyanartijangkala Jesuspala wajilpinya wurnarni.

11

Jesus manyanangurla yani tangkijarti

¹ Wali mayarungurni Jurujulumngurni kakarrara pila ngunangani kurrinywarlany mayarujarra lamparnjarra yinijarra Pipayijijaa Pijani. Pamarra pila ngunangani kakarrangukakarrangujarti rirringkirla. Pamarr nyanarti yini parla Yalapjarti. Pirriyani palu ngurrajarrarla Jesusjaa mapirrikarrajawarntijaa kanarlanywarnti piyirnwarnti. Yanani palu Jurujulumkarti. Kaparn palu jatparamarni warntarrirla mayarujarrarla.

Nyanayirla pilangu marni nganpayijarrawu mapirrikarrajijarrawu Jesusju wangki takurryanupurru mayarurla. ² Marni pilangu Jesusju, “Yantapila nyanawurlurra mayarurlurra warntarrirlalparni. Yanungurla manpila parlipungku

tangki. Karrpirnujangka karrinyana. Nyanarti pa ngurrpangurru, ngajirta parla pinarri jarnakangurru. Wali kurtajpankula manpila. Tikirkangku pajinpila mirnu.”³ Kujarti pilangu marnani Jesusju, “Puju manpilangulu malku ngananguwurti, ‘Nganapurru manpila kurtajpanany nyanarti tangki,’ wali julawu manpilanyangu, ‘Ngajirta. Kangku pajarrarla majawu nyantukurawu. Warrkamjangkarlu pa partalurni tikirryipawu.’” Kujarti pilangu marnani Jesusju mapirrikarrajijarrawu wangki pikawurra.

⁴ Wali nyanartijangka jakarni pila wangkijarti Jesuskurajarti warntarrirlal, pirriyanila pila ngurranga. Parlipinyala pila tangki nyanarti. Jarlu palu karrpirni mananga. Karrinyani pa warntarrirla marnarni mayarurla kiyitta. Wali jamurn pila kurtajpani tangki,⁵ japirlyinya palupinya piyirnwarntirlu karrinyujangkawarntirlu, “Nganapurru manpila kurtajpanany tangki nyanarti.”

⁶ Jangkumanila pilanya, “Ngajirta. Kangku pajarrarla majawu nyantukurawu. Warrkamjangkarlu pa tikirryipawu partalurni.”

Marnila pilangulu karrinyujangkawarntirlu, “Kaj, kangkapila.”

⁷ Nyanartijangka tikiyanila pila, kanya pilanyanta tangki Jesuskarti. Jamurn pila pirriyani tangkijarti, wurnarni palu kurtajkurtajpani karrkintajangka mana pirlangkirrijilinyarni mapirrikarrajiwarntirlujaa kanarlanywarntirlu. Palpungala palunyanta pulpulpinya tangkinga

pikawurra Jesus kirrarnupurru. Jesuspala parayani, kirrarnanila jarnaka tangkinga.

⁸ Nyanartijangka kanarlanywarntirlu piyirnwarntirlu palu kurtajpanani pulpungupurru nguwangal warntarrirlal, yangkala tangki yanani puwullal pulpungujangkarlal. Kanarlanywarntirlu palu junganani manajangka jaljarr yangkala palu warntarrirlal tarrapungani jaljarr. Tangki manyanta yanku puwullal warntarrirlal. Kujarti palu ngunangani piyirnwarnti Juwujwarnti yangka palunya piyirn kajalkajalkujirnani. Kujarti palunyanangu pulpungani.

⁹ Wali kajalurni palu yanani warntarrirlal piyirnwarntiwarlany. Jesus pa yanani kaparnwarlany, kanarlanywarnti wartangurni palu yanani. Piyirnwarnti pujurni palu pawupawukarra yanani ngarrurta. Parrayiparrayi jularnani palurla, “Nyuntu man purlka Ngarpu. Wirriya marnalu nguniny. Minyarti Jesus manpanya yinya takingu, yangkala marnalunyanta nyantunga ngurtnguniny.”

12

Marnin kalkarra

⁴¹ Wali nyanartijangka layimirri Jesus pa kirrarnani mayarurla Timpulla, tiringnyanani palu nganpayiwarntijaa marninwarnti. Yutukanani palurla pamarr Ngarpuwu, ngurtinga palu pamarrpururla takurrpungani wurnangu. Nyanganila manya Jesusju kirrarnungurni. Wali kanarlanywarntirlu purlkajartiwarntirlu pamarrjartiwarntirlu palu takurrpungani

pamarr purlka. ⁴² Nyanartijangka layingu kalkarrarlu takurripinya pamarrjarra kurriny kurnkurnjarra. Ngajirta pamarr purlka martarla kalkarrarlu nyanawurlu.

⁴³ Jesusjula manya nganpayiwarnti mapirrikarrajivarnti marurripinya. Marnila manyanangu Jesusju, “Mapunparni kalkarrarlu minyawurlu purlka takurripinya. Kanarlanywarntirlu nukarnirlu palu lamparn takurripinya.

⁴⁴ Yangkartiwarntirlu pamarrjartiwarntirlu palu yutukani purlkajawurlu, pamarr purlka palu kirli martarnani. Marnintu minyawurlu yutukani lamparnjawurlu, pujurni pa yutukani pamarr nyantukura. Yungungurla pa pamarrngajirta nguniny, pamarr ngajirta pa martarla miyiwu warntarnupurru.”

14

Jutajju manyanangurla pirtinyikarrku Jesus pungupurru

¹ Wali pinalkarrapurru pinyalu ngarnani miyijaa kuyi piyirnwarntirlu pujungurni Juwujwarn-tirlu. Minyarti kuyi pa kukunja lamparn yarnta miyi pa pulawa yiyijngajirta. Kujarti palu pinap-inakarrinyani nyapartukarra jarlu Ngarpungu manya kanya Yijipjangka. Kumantawarlanya pa ngarnuwu miyijaa kuyi pinalkarrapurru.

Wali nganpayiwarnti kurayipwarntijaa puriswarnti palunyanta mulkarra ngunangani Jesusja warntarnurla pungupurru, ranyjingu palu warntarla Jesus. ² Marnani palu, “Kayan ngarlipa Jesus warnta tampi miyingajaa kuyinga

pinalkarrapururla. Piyirnwarnti ngarlipangulu kulijarri, punga ngarlipanyalu.”

¹⁰ Walimpa yani Jutaj Yijkarriyat yangkartiwarntikarti piyirnwarntikarti puriswarntikarti. Yani pa Jutaj. Jesus manyanangurla pirtinyikarrku pungupurru. Jutaj minyarti pa nganpayi Jesuskurajangka mapirrikarrajiwarntijangka. Wangki manyanangu jularni piyirnwarntiwu puriswarntiwu, yangkala wirriyajarrinya palu Jutajkurajangka wangkijangka. ¹¹ Wangki manyanangu jularni. Jurrmartakani palu. Marni palurla Jutajku, “Puju marnanpangu Jesus pirtinyikarrku, pamarr marnantalu yungku.” Nyanartijangka kujalarnipurru pirtinyikanupurru Jesus pa jarranyangani Jutajju.

Pikakujirni pila kuyijaa miyi

¹² Wali jamurnjamurnjarrinyani parla kuyiwujaa miyiwu. Kukunjawarnti lamparnwarnti palunya pungani. Jesuspala palu japirlyinya mapirrikarrajiwarntirlu, “Wanyjurla marnalu pikakujiwu kuyijaa miyi.”

¹³ Jesusjula pilangu jularni nganpayijarrawu, “Yantapila tawunkarti. Pirriyankula manpilarla layiwu nganpayiwu, ngapa pa kangana pikala. Puju manpila parlipungku, mapirrirnila manta yanku kirninyja. ¹⁴ Puju yangka mayarurla takurr yanku pikalajarti, wali japirlyungku manpila nganpayiwarlany nyanartikarraji mayarukarraji. Kujarti manpila japirlyungku, ‘Minyarti wangki pa pinayungujuwalkura. Malany

mangu, wanyjarrarla marnalu ngalku kuyijaa miyi pinalkarrapurru ngajungujaa mapirrikar-rajiwarntirlu.’ ”

¹⁵ Jesusju pilangu juturni marni, “Min-yartijangka wangkijangka manypinya kangku mayarurlurra kaninykaniny. Nyanayirlajal manpila parlipungku pikakujirnujangka. Wali nyanayirla marnanpangupila kuyijaa miyi pikakujiwu.” Kujarti pinya jinjinyinya Jesusju nganpayijarra mapirrikarrajiarra, yiparnila pinya Jesusju wangkijarti.

¹⁶ Wali nyanartijangka jakarni pila nganpayijarra. Yani pila tawunkarti. Jirrkirljinyangu pilangu jarlu marni Jesusju. Kujartirnila pila parlipinya jirrkirlparni. Pikakujirnila pila kuyijaa miyi.

¹⁷ Karuwarrarla rarrpangarni palu yani Jesusjaa mapirrikarrajiwarnti ngarnupurru.

¹⁸ Yangka palu kirrarnungurni ngarnani, wali Jesusju manyanangu marni, “Layingujal paja pirtinyikarrku pungupurru minyayirlajangkarlu ngarnujangkarlu.”

¹⁹ Yawiyijarrinyala palu. Layingu parla marni, “Kayan ngarnanta ngajungu pirtinyikarra. Kanarlanywarntirlu mantalu pirtinyikarrku.” Nyanartijangka palurla kujarti marni nukarnirlu. Kayangurla kayangurla palurla marni.

²⁰ Wali marnila manyanangu Jesusju, “Layingu paja pirtinyikarrku, minyayirla parlipangurla kirralany mapirri kayanta. Ngurtinga pulayitta pajarla jurrpkujlany miyi.”

Miyijaa wuru manya yinya

²² Yangka palu warrarni miyi ngarnani, Jesusju miyi warntarni pulawa yiyijngajirta. Warn-tarnurla parla marni Ngarpuwu. Miyi jun-ganujangka manya yinya piyirnwarti, marnila manyanangu Jesusju, “Warnta. Minyarti miyi paji karrkin ngajuwu.” ²³ Yarntarni Jesusju pakirti warntarni. Yarntarni parla Ngarpuwu marni wurupurru.

Nyanartijangka manya yinya, ngarnila palu pakirtijangka nukarnirlu. ²⁴ Jesusju manyanangu marni, “Minyarti wuru paji nungu ngajuwu jurrmartajangka Ngarpukurajangka. Purtantiwu manyirrangu pajawu piyirnkun-gajukurajangka nungu. ²⁵ Mapunparni. Kayan ngarna wuru linyngurru kujartijiliny yarnta nganya minyayirla. Yarntawarlanya marna ngalku kanarlanyparni Ngarpungajangka.”

²⁶ Wali yinparni palu juju. Turtangurla yanila palu kakarrara pamarrkarti. Pamarr nyanarti parla yini Yalapjarti. ²⁷ Jesusju manyanangu marni wurnangu, “Wanyjarrkujal pajanta. Laparnkarrakanku manta.” Yarntarni manyanangu marni kurrumpar-lajangka Jesusju, “Kujartila pa nguniny kurrumparla Ngarpukurarla. Ngarpungu pa pungku ngam-purrji, kukunjawarntila palu lurrplurp yanku. ²⁸ Yangka paja wanjikujiwu pirlajangka, yankula marnanyirrangu kajalurni Kalalikarti. Wartan-gurni pajinta pirriyanku Kalalirla.”

²⁹ Pitangu parla marni Jesusku, “Kayan ngarnanta wanyjarra ngajungu. Kyunyungurla mantalu kanarlanywarntirlu wanyjarrku

nukarnirlu, kayan ngarnanta ngajungu wanyjarra.” ³⁰ Jesusju parla marni Pitawu, “Mapunjinyangu marnangu julalany. Wali pajan nginyjirrikarrku pukanya jalarra, yangkala pajan rayintu murrkurnmirri kanginypongku. Nyanartijangkarlu pawul man pinakarrku kurinymirri.”

³¹ Pitangu manyanta nurrurrurlu jangku-mani, “Pujuwurti manyanangurla pirlajarriwu nyuntungarni, wali kayan ngarnanta rayintu kanginyponka. Nginyjirrikanurla kayan ngarnanta kanginypongku ngajungu.” Kujarti Pitajilinyju palurla Jesusku marni piyirnwartirlu nukarnirlu.

³² Nyanartijangka pirriyani palunyanta wurrkalkarti yinikarti Kijiminikarti mapirrikarrariwarntijaa Jesus. Marni manyanangu Jesusju, “Kirranyjalu minyayirla. Purayimalku marna. Wangki marnarla malku Ngarpuwu.” ³³ Wanyjanila manya wartangurni kanarlanywarnti. Minyarti murrkurn manya kanya Pitajaa Jayimjijaa Jun. Jesuspala yawiyijinyangujarrinyajaa karrartajarrinya. ³⁴ Marni manyanangu, “Munta marna yakurrjarrinya. Jamurn marna pirlajarrirla yawiyijangka. Minyayirla jurumantajilu, warrpunyangantalu.”

³⁵⁻³⁶ Jesus yanila manyanangurla nganpayiwarntingurni, parntawantinyala nguwanga, purayimarnanila. Ngarntimanani manyanta Jesusju Ngarpunga, “Ngarpu. Ngungkupungana marnyanu munta kaninykaniny, wirriyangan-gajirta marna yanupurru. Ngajirta mangu

nganawurti nyuntuwu tanyji, nganawurti ngajirta mangu majajarri. Warntawu pajanurla minyarti yawiyi ngajungajangka, puju man nyunturni wulyumalany.”

³⁷ Nyanartijangka Jesus manyanangurla tikiyani nganpayiwarntikarti murrkurnkarti. Nyantuwarnti manyan palu yukarnani kajaluwarlany. Marni parla Pitawu, “Jayimin. Manyanjarrinya ngan. Ngajirta pajin warrpunyangantarla parnkingu. Partalurni ngan manyanjarrinya.”

³⁹ Yarn tarni Jesus yani purayimarnukarti. Purayimarni pa wangki kirlirni. ⁴⁰ Yarn tarni manyanangurla tikiyani murrkurnkarti. Yarn tarni manya parlipinya manyanjangka. Mil purtuly palu ngunangani manyanjartijinyangu. Kurntayijarrinyala palu, ngajirtala palu Jesus jangkumantarla.

⁴¹ Yarn tarni manyanangurla pirriyani yangkartiwarntirlarni purayimarnujangka. Yarn tarni manya manyanjinyangu nyangurramarni. Marni manyanangu, “Warrarni manta manyan yukarnana. Wali manta yukarnani rawa. Jamurnparni paji kutajarrinya, pirtinyikarrku paja. Yakurrwarntirlu piyirnwarntirlu pajalu tartpartawu. ⁴² Pa. Turtangkalu. Yankurlipa. Nganpayi yangkarti paji pirriyani, pirtinyikarrkula paja.”

Jesus palu tarrpartarni

⁴³ Nyanartijangka Jutaj manyanta pirriyani Jesusja wangkingarni. Jutaj yangkarti mapirri manyanangurla nguja miyinga

mapirrikarrajiwarntirla. Purlkawarntirlu palunyanta Jutajja yiparni kanarlanywarnti piyirnwarnti kuturujartiwarntijaa nayipjartiwarnti purpanupurru. Minyartiwarnti purlkawarnti palu nguja puriswarntijaa kurayipwarntijaa piyirnku majawarnti.

⁴⁴ Wali jarlu manya lirrkarmpinya Jutajju. Marni manyanangu, “Puju marna ngukupajar-rku nganpayi yangkarti, wali nyanarti nyantu. Wartangurni manta tarrpartawu. Ngajirta nganta yartajpanta, nurrurrurlu manta tarrpartawu.” Wali Jutajju manyanangurla jarlu wangki pikakujirni.

⁴⁵ Partalurni manyanta Jutaj yanungurla pirriyani Jesusja, marnila parla Jutajju, “Purlka.” Jutajjula ngukupajani. ⁴⁶ Nyanartijangka palu Jesus warntarnurla tarrpartarni.

⁴⁷ Karrinyujangkarlurnila layingu piyirntu manyanu ruwarramani nayip juwal, junganila marnparni nganpayi karrinyujangkawarlany. Pina rulany jungani. Nyanarti piyirn pina junganujangka parlanyanu martarnani warrkampurru purlkangu Purisju.

⁴⁸ Jesusju manyanangu marni, “Nayipjartiwarnti juwaljartiwarnti pajantarla pirriyani ngajunga kuturujartiwarnti. Pirriyani pajantarla warntarnupurrujaa tarrpartarnupurru. Ngaju marna ngajirta ngurriji. Nyapartujangkarlu pajanta warntawu nayipjawurlujaa kuturujawurlu. ⁴⁹ Nira marna ngunangani Timpulla. Pinayungani marnanya kumantawarlany kumantawarlany, yangkala pajanta ngajirta warntarla. Nyanartikarra marna palkan-

garni nguja. Wali wangki nguniny ngirrpirla kurrumparla, nyanayirlalparni kirlingal wangkijilinyjal pajanta warntalany. Jamulu mar-nanyanu pikayungku wangkijangkarlaljal.”

⁵⁰ Nyanartijangka palu murtarni laparnkarnya maya nukarnini mapirrikarrajiwarnti yap nyangurla. Wanyjani palu Jesusmipa karrinyujangka. ⁵¹ Pingkayirlu nganpayirlu layingu Jesus jartamani. Piyirnwarntirlu palu tarrpartarni nyantu kangupurru. Pingkayi nyanarti pa palyajarti. Palyamipa pa kangani ngilykinga karpirnujanga, palyajartirnila palu tarrpartarni. ⁵² Yulajpani palunyanta palya piyirnwarntirlu, laparnkarranyala pupuru pingkayi kurtangarri rayin.

Jesus palu kanya purlkawarntikarti

⁵³ Nyanartijangka Jesus palunyanta kanya nganpayikarti purlkakarti Puriskarti. Yijingkanya palunyanta. Nyantuwarnti palu kirninyjarrinya Juwujwarntiwarlany. Puriswarntijaa piyirnku majawarntijaa kurayipwarnti palu kirninyjarrinya. ⁵⁴ Wartangurni yanani juturni marringurni Pita. Purlkakurakarti mayarukarti manya wajilpungani wartangurni, kitangarni manyanangurla pirriyani wartangurni mayarurla purlkakurarla. Warlunga manyanangurla kirniny yani. Makurru kirrarnani.

⁵⁵ Wali jarti palu muwupunganijaa karlayilanani wangkiwu piyirnwarntirlu purlkawarntirlu. Ngajirta palu wangki parlipungkarla

ngirtilykarra jularnupurrujaa ngirtilykarra jularnujuwal. Jesus ngulikanurla pungupurru palu parlipungkarla. Ngajirta palu parlipungkarla, jarti palunyanu japirlyinya purlkawarntirlu.⁵⁶ Ngajirtala palu yirrijiwarntirlu jirrkirlikararla. Ngangamarnila palu wangki.

Wali ngurrujarra ngurrujarra palunyanangu marni purlkawarntiwu.⁵⁷ Wangkiwarlany palu yirrijiwarntirluwarlany warntarkanya. Turtapungurla palu marni.⁵⁸ “Nganpayi minyarti marnalu pinakarrinya. Kujarti pa marni, ‘Mayaru minyarti Timpul marna wajapungku yangka piyirntu palu ngartakpani. Nyanartijangkarlu kumantawarlanya marna mayaruwarlany ngartakpanku yangka piyirntu ngajirta ngartakpanta, wali nyanarti.’” Kujartirni palunyanangu minyartiwarntirlu yirrijirlu marni.⁵⁹ Wali minyartiwarntirluwurti palunyanangu ngurrujarra ngurrujarrarni marni.

⁶⁰ Nyanartijangka manyanangurla purlka nganpayi Puris turtapinya, japirlyinyala Jesus purlkangu nyanawurlu, “Pinakarrilany nganunya nyuntungu nyapartukarra mantalu ngirtilykarra jularnana. Wayila. Jangkumanku nganunya. Nyapartukarra mantalu ngirtilykarra jularnana.”⁶¹ Nyantu kulkururni karrinyani Jesus. Yarntarni parla japirlyinya purlkangu nganpayirlu, “Nyuntu ngan nganpayi Kurayij. Kutkura walaku ngartan nyuntu.”

⁶² “Yuwayi,” marni parla Jesusju. “Nyaku pajanta kirrarnujangka. Kirralku marnanyanta mayajartirla Ngarpunga mayakarti. Yurnturra

pajanta nyaku. Yurnturra marna pirriyanku kankarnumarrangu.”

⁶³ Wali kuluwuj manyanu larrmani purlkangu nyanawurlu kulijawurlu. Marnila manyanangu piyirnwarntiwu, “Wali pawu. Kayan ngarlipanyanangu yarnta muwupungka jakuljularnupurruwarntiwu piyirnwarntiwu.

⁶⁴ Wanyjarrkurlipanya. Pinakarrinya nganta wangki Jesuskura yakurr. Wayila. Nyapartukarra manta pinakarrilany.” Wali ngulikani palu pirla pungupurru piyirnwarntirlu Jesus.

⁶⁵ Wali nyanartijangkala palu tarrpartarni. Juwajpanani palunyanta karrkinwarntirla. Kutikani palunyanta janginyja, pinyala palu kurraparlu ngangangapururla. Japirlyinyala palurla, “Nganangu manta pinya kurraparlu piyirntu. Manyarnanypangu. Nganangu manta pinya.” Tarrpartarnujuwalwarntirlula palu kanya, pinyawarlanyparni palu kanarlanywarntirlu.

Pitangu Jesus kanginypongani

⁶⁶ Pita warrarni kirrarnani warlunga. Mangala pirriyani warlukarti, parlipinyala Pita. Manga nyanarti pa warrkammayin nyanartikarraji. Warrkammarnani parla purlkawu. Purka yangkarti palu jularnani nganpayi Puris purlka. ⁶⁷ Nginyjirringinyjirrikanani mangangu warlunga kirrarnujangka Pita. Marni parla Pitawu, “Nyuntu man mapirrikarrajibangka Jesuskurajangka. Nyuntu mapirri manunyanta ngunangani nganpayirla Najuritkarrajirla.”

⁶⁸ “Ngajirta,” marni parla mangawu. “Ngajirta marnarla pinarri ngaju. Ngurrpa marnarla. Ngana partajin jularnana.” Kujarti Pitangu Jesus kanginyipinya, pakulyanila pa warlungurni kiy-itkarti. Wali pawulpala papajani.

⁶⁹ Yarnarni pa Pita nyanya, marnila manyanangu mangangu karrinyujangkawarn-tiwu. “Jesusku parla nyantu mapirri.” Jularnani manyanangu mangangu pajawarlanyku. Yarnarni Jesus kanginyipinya Pitangu.

⁷⁰ Nyanartijangka piyirnwarrantirly karrinyujangkawarrantirly palurla Pitawu marni, “Nyuntujal man Jesusjangka mapirrikarracijangka, tumaj man nyuntu Kalalijangka Jesusjiliny,” marni palurla.

⁷¹ Jularnila manyanu mapunjilinyarni. Marni manyanangu, “Ngarpungu paji pinarri ngajuwu. Mapunparni marna malany. Ngurrpa marnarla nyanartiwu nganpayiwu.” ⁷² Jamurn Pita wangki marni, nyanartikarrarnila papajani pawul. Jarlurni pa papajani layimirri. Wali Pitangu pinapinakarrinya wangki Jesusku-rajangka jarlujanga. Jesusju parla jarlu marni Pitawu, “Nginyjirrikarrku pajan, yangkala pajan rayintu murrkurnmirri kanginypongku. Nyanartijangkarlu pawul man pinakarrku kur-rinymirri.” Pinapinakarrinyurla pa luyurrjar-rinya, lunganila Pita.

15

Jesus palu kanya nganpayikarti Payilitkarti

¹ Jamurn purangu turtapinya, purlkawarnti palu kirrarnani piyirnwarnti. Puriswarnti kajalkajalwarnti, kurayipwarnti, purlkawarnti Juwujkurajangkawarntijaa wangki yirrikanujuwalwarnti palu kayantajarrinyurla yirrikanani. Nyapartukujiwu palu Jesus. Nyanartijangka karrpirnila palu Jesus, kanyala palu purlkawarlanykarti yinikarti Payilitkarti. Payilit yangkarti manyanangu maja ngunangani piyirnwarntiwu Jurujulumjangkawarntiwu.

² Wali Payilittu parla Jesus jampirlyinya, “Nyuntu nganunyanangu maja Juwujwarntikurajangka.”

Jangkumanila parla Jesusju, “Yuwayi, kujarti man malany nyuntungu.”

³ Nyanartijangka ngirtilykarra palurla marnani Jesusku piyirnwarntirlu puriswarntirlu. Wangkiwarnti yakurrwarnti palurla pirripirrikangani. ⁴ Yarntarni parla Payilittu jampirlyinya, “Jangkumanumulu ngan karrinyana. Pinakarrilany manunya nyapartukarra mantalu ngirtilykarra jularnana.” ⁵ Ngajirta pa Jesusju yarnta jangkumantarla, kulkuru pa ngunangani. Payilit parla wampalmarnila kulkurujangkawu Jesusku.

Jesus palu ngulikani pungupurru

⁶⁻¹⁰ Nyanartijangka Juwujwarntirlu palu jampirlyinya nganpayi Payilit. “Yulajpanku marnany-pangu nganpayi nurtungajangka jayillajangka.”

Jampirlyinyala manya Payilittu, “Yulajpanku ngarnanyirrangu nganpayi Juwujwarn-tikurajangka maja, nyantu ngantarla ngurtpalany.” Wali Payilit pinarri manyanangu

ngunangani Juwujwarntiwu yurruljangkawu. Yurruljangkarlu palu Jesus tarrpartarni.

Wali minyarti pa nyantuwarntikurarlal palu ngunangani Juwujwarnti. Miyi palu ngarnani pinalkarrapurru. Juwujwarntirlu palu japirlyungani miyikarramipa kapuman, “Nyangurla man yulajpanku nganpayi layi jayillajangka.” Nirawarlany nirawarlany miyikarra palu japirlyungani nganpayi Payilit. Yulajpanurlapala yiparnani nganpayi layi jayillajangka. Nyanartiwarnti nganpayiwarnti Juwujwarnti murrkurn palurla jarlu kulijarrinya kapumanku, yangkala pinya palunya piyirnwarnti pirlawurra. Nyanartijangkala palunya takurrpinya jayilla. Nganpayi yini Purapij mapirri palu takurrpinya jayilla kulipariwarntirlu.

¹¹ Wali puriswarntirlu purlkawarntirlu palunyanangu piyirnwarntiwu wangki jirrkirilkujir-nani. Lirrkarnpungani palunya, “Kujarti mantarla malku. Kujarti manta japirlyungku Payilit. Layiwu mantarla japirlyungku Purapijku, yulajpankula jayillajangka Payilittu,” marni palunyanangu.

¹² Yarntarni manya japirlyinya Payilittu, “Nyapartukarra manta malany. Nyapartukujiwu marna yangkarti yangka manta julalany Juwujwarntikurajangka maja. Nyapartukarra manta malany nyurrawarnti.”

¹³ Pawupawumarnanila palurla Juwujwarntirlu, “Mananga tarnikarralu. Pirlajarriwu pa manangarni.”

14 Marnila manyanangu Payilittu, “Ngana parla yakurr minyartiwu nganpayiwu. Nganan-gurni manta pungku.”

Yarntarni palu maya papajanani. Pawupawu-marnani palu, “Mananga tarnikarralu. Pirlajar-riwu pa manangarni kankarni.” 15 Yulajpanila nganpayi Purapij Payilittu jayillajangka piyirn-warnti wirriyakujirrupurru. Wirriyakujirra manya nyanartiwarnti. Nyanartijangka manya yinya Jesus wipjawurlu pungupurru. Wijkarra pinya palu Jesus. Nyanartijangka manya yiparni mananga tarnikanupurru Payilittu.

Marnani palurla jingkirrkarra Jesusku

16 Wali kulipariwarntirlu palu kanya Jesus mayarukarti kaninykaniny kanarlany-warntikarti. Kanarlanywarntiwarlany kulipariwarntiwarlany palu ngunangani mayarurla. 17 Kurtajpani palunyanta kuluwuj ngilykingajangka, yutukanila palunyanta kuluwujwarlany pirljijiliny. Yarntarni janngujiliny palu ngartakpani mana jirijarti jirijarti pampilyijiliny. Jatkajatka palunyanta tarrjakkujirni jurlunga jirijirijarti. 18 Marnani palurla majajilinyku, yangkala palurla warralpongani jingkirrkarra. Kujarti palurla marnani jingkirrkarra, “Nyuntu manunyanangu maja Juwujwarntikurajangka.” 19 Yarntarni manajawurlu palu pungani jurlu, yarntarni palunyanta mirtijurrurnjurrurn wantinyani jingkirrkarra purlkanga, yarntarni palunyanta juwajpongani.

²⁰ Wali jingkirrangurla palu pujujarrinya. Nyanartijangka palunyanta kurtajpani kuluwuj mana pirljijiliny ngilykingajangka, yartarni palunyanta yutukani kuluwuj nyantukura. Nyanartijangkarlu palu wurnakujirni tarnikanupurru mananga kankarni.

Jesus palu tarnikani mananga

²¹ Wali nganpayi layi pirriyani marrijangka Jayimin Jarinikarraji. Wali jinjinyinyala palurla nyanartiwarntirlu kulipariwarntirlu. Marni palurla, “Kangkarla mana Jesusku tarnikanupurru.” Walirnila parla kanya Jayimintu. ²² Kanyala palunyanta pamarrkarti yinikarti Kulkutakarti. ²³ Pamarr nyanarti pa kujijiliny jurlujiliny. Wuru mirrijinjarti palurla kanarlanywarntirlu kanya. Yijingkanya palunyanta Jesusja. Ngajirtala nganyjarla Jesusju. ²⁴⁻²⁵ Tarnikanila palu mananga. Mana jirijarti palunyanta parrpurupinya. Yangka purangu kankarnijarrinya, nyanartikarra palu tarnikani.

Wali mana nyanarti kuluwuj nyanarti palurla rijimanani ngilykingajangka kulipariwarntirlu. Rijimanani palurla wanyjarrarlu nganpayirlu kangku. Manajawurlu kartjilinyjawurlu palurla rijimanani.

²⁶ Kujarti palu lani kurrumparla wangki Jesus ngulikanupurru.

“Juwujwarntikurajangka manyanangu maja.”

²⁷ Jesus palu yutukani kaparn mananga. Kanarlany palu yutukani mayakarti ngurriji. Kanarlany palu yutukani jampukarti

ngurrijiwarlany. Tarnikani palunya murrkurn.
²⁹ Nyanartiwarntirlu kanarlanywarntirlu
 palurla jingkirti warralpongani. Marnani
 palurla, “Nyuntu man yangkarti Timpul
 wajapungujuwaljaa kumantawarlanya
 ngartakpanujuwal. ³⁰ Tikirrkujinyanu
 pirlajangka, yulajpantanyanu manangajangka.”

³¹ Yarntarni kanarlanywarntirlu kurayipwarn-
 tirlujaa puriswarntirlu palurla jingkirti war-
 ralpongani Jesusku. Nyantuwarntirlu rantan-
 gangurni palurlanyanu marnani jingkirtikar-
 rarlu, “Walirni pirlajangka manya wanjikujirni
 piyirnwartiwarlany, kayan nganyanu nyan-
 tungu wanjikuji.” ³² Nyanartijangkarlu marnila
 palurla Jesusku, “Yangkajal manunyanu yulaj-
 pantarlangurra purlkangu. Nyuntungurni ma-
 nunyanu julalany maja Juwujwarntikurajangka
 yini Kurayij. Puju manunyanu yulajpanku,
 nyanarti marnangulu mapunikarrku nyangun-
 gurla.” Wali ngurrijjarrarlu mapirrirni pilarla
 manajarrangurni jingkirti warralpongani.

Jesus pirlajarrinya

³³ Jamurn purangu kankarnimarrangu-
 jarrinya, ruklaparnila munga, nukarni
 mungajarrinya. Wali pa pukanyajalinyjarrinya.
 Wali karuwarrarlurrala pa purangu tikirr
 parralani.

³⁴ Yangka karuwarrajarrinya, Jesuspala maya
 papajani, “Kut ngajukura. Nganajangkarlu pa-
 jan wanyjani.” ³⁵ Karrinyujangkawarntirlu palu
 pinakarrinya. “Pinakarrilu,” marni palu, “Papa-
 janana parla Yilayijawu.”

³⁶ Nyanartijangka nganpayi yani, warntarni mana karrpirnujangka palya, yangkala jurrp-kujirni ngapanga yininga pinikarla. Palya manyanta karrpirni mananga juwalla. Wali kangungurla manyanta yijingkanya Jesusja lir-ranga. Marni manyanangu jingkirrkarra, “Warra. Jarranyakurlipa. Kunyungurla Yilayija pirriyanku, yulajpankula manyanta mananga-jangka.” ³⁷ Jesus pa papajani maya, papajanun-gurlala pa pirlajarrinya.

³⁸ Wali mana karrpirnujangka pa ngunangani palyajiliny mayarurla Timpulla. Rukjarti pa ngunangani. Wali yangka Jesus pirlajarrinya, larlaparnila mana nyanarti kankarnimarran-gurni kanimparral.

³⁹ Layi nganpayi purlka manyanangu kulipari-warntiwu maja. Langkarnijarti pa karrinyani. Nyangani Jesus kitangarni pirlajarrinya. Pirla-jarrinyujangkarla marni, “Mapunparni pa min-yarti nganpayi ngunangani Kutkura walaku.”

⁴⁰ Marninwarnti palu marri karrinyani. Mar-ringurni palunya nyangani. Yinijartiwarnti minyartiwarnti palu karrinyani Mayiri Miktilin-jaa Jalayimijaa Mayiri Jayimjiwu parla ngamaji.

⁴¹ Marninwarntirlu kanarlanywarntirlu mapirri palunya nyangani.

Jesus palu najikarti kanya pirla

⁴²⁻⁴³ Nira palu Juwujwarnti ngunangani, kamparnani palu karuwarrarla pikawurra. Kumantawarlanya Jarritirla palu ngarnani miyi. Warrkamngajirta palu ngunangani. Wali karuwarrarla yangkartirla pa yani Payilitkarti

Jawujap Yaramatiyakarraji. Nganpayi Jawujap pa purlka Juwujwarntikurajangka. Purnkujarrinya pa. Yanungurla purnkungu jampirlyinya Jawujapju Payilit. Marni parla, “Jesus ngarna kangku pirla najikarti.”

⁴⁴ Payilittu pa pinapinakarrinya, “Kala jarlu ngarta pirlajarrinya.”

Nyanartijangkarlu Payilittu parla yiparni wangki purlkawu kulipariwu, pirriyanila manyanta Payilitta kulipari nyanarti. Payilittu parla jampirlyinya purlka. “Wayila pirlajarrinya ngarta.”

⁴⁵ “Yu,” marni parla purlkangu kuliparirlu.

Payilittula parla marni Jawujapku, “Yuwayi. Warnta.”

⁴⁶⁻⁴⁷ Nyanartijangka yani, warntarnila parla Jawujapju japalyarr parpjarti wulyu. Nyanartijangka manakartila yani, manangajangkala kurtajpani Jesus. Japalyarrjawurlu pa karpirni. Karrpirnurla kanya parla najikarti, yutukanila kaninykaniny. Pamarr manyanta rukukani. Kurrinyju marninjarrarlu pila yanungurla nyanya naji. Minyartijarrarlu yinijarrarlu pila nyanya Mayiri Miktilintujaa Mayirirlu Jayimjikurarlu ngamajirlu. Najinga pa yutukani Jesus. Kaninyjarti rukukani. Jarlurni pikakujirni pamarr pirlapurru naji.

16

Jesus pa turtapinya pirlajangkarni

² Nyanartijangka kumantala palu turtapinya wiyikja. Jamurn purangu pirmarnani, marninwarnti palu rakarrarlarni yani najikarti

pirlapurrukarti. ³ Wurnanga wurnanga palurlanyanu marnani marninwarntirlu, “Nganangu parlipangu pamarr rirripkangku. Pamarr manyanta ruknguniny kirlingirrirla najinga.” ⁴ Pamarr nyanarti pa purlkajinyangu. Warrpunyanya palurla najiwu. Nyanya palu pamarrngajirta, kirlingirrila palu nyanya. Karrinyani pa pamarr nyanarti marnparni rirripkangujangka.

⁵ Wali tartayani palu najinga marninwarnti, parlipinyala palu nganpayi layi kirrarnujangka, nganpayi pingkayi parpjartijarti mana juwaljarti kuluwuj kirrarninyirra. Karrartajarrinyala palu marninwarnti. ⁶ Marni manyanangu pingkayirlu, “Ngajirta nganta karrartajarri. Jesusku mantarla muwupungana Najuritkar-rajiwu. Yangkarti palu jarlu mananga tarnikani. Yangka pa turtapinya, ngajirta nguna minyayirla. Nyakalu. Minyayirla palu yutukani.” ⁷ Yarnarni manyanangu marni pingkayirlu, “Tikiyanku manta, malku mantanyanangu mapirrikarrajiwarntiwujaa Pitawu mapirirni. Kujarti mantanyanangu malku, ‘Yanku manta Kalalikarti wartangurni, kajalurni pa yanana Jesus, nyakula manta Jesus Kalalirla. Minyarti wangki manyirrangu jarlu marni Jesusju.’”

⁸ Wali jamurn palu marninwarnti turrinyyani najijangka, nyanartijangkala palu laparnkar-ranya pupuru rayin karrarta. Rayin palu laparni, ngajirta palunyanangu jularla piyirnwartiwu kanarlanywarntiwu.

**Wangki Wulyu Jirrkirlikanujuwal
Portions of the Holy Bible in the Walmajarri
language of Australia**

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators

Language: Walmajarri

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 22 Nov 2019

9663b280-2245-5e10-b809-d81274bff0d0